

Prijedlog Skupštini

IZVJEŠTAJ O RADU CENTRA ZA DEMOKRACIJU I PRAVO MIKO TRIPALO

-za razdoblje od 21. 02. 2013. do 20. 02. 2014. godine.

Sjednica Skupštine 20. 02. 2014. godine.

Upravni odbor podnosi sljedeći Izvještaj o svojem radu te o radu drugih tijela Udruge:

TIJELA UDRUGE CENTRA ZA DEMOKRACIJU I PRAVO MIKO TRIPALO

Skupština:

Vesna Pusić, predsjednica

Gvozden Flego, zamjenik predsjednice

Članovi: Neven Budak, Biserka Cvjetičanin, Dario Čepo, Mihajlo Dika, Vedran Đulabić, Vojmir Franičević, Slavko Goldstein, Viktor Gotovac, Vlasta Ilišin, Tvrtko Jakovina, Ivo Josipović (članstvo u mirovanju), Vjeran Katunarić, Hrvoje Klasić, Davor Krapac, Josip Kregar, Peter Kuzmič, Zvonko Maković, Zoran Malenica, Ivan Markešić, Stjepan Mesić, Vanja Mladineo, Anamarija Musa, Petar Novoselec, Maja Pećarević, Zrinjka Peruško, Vladimir Pezo, Željko Potočnjak, Vlado Puljiz, Goran Radman, Slaven Ravlić, Tereza Rogić Lugarić, Branko Roglić, Anđelko Runjić, Goran Sunajko, Josip Šentija, Ivan Šiber, Vinka Tomić Tripalo, Aleksandar Tripalo, Branka Tripalo i Velimir Visković

Predsjednik Centra (Udruge)

Stjepan Mesić

Upravni odbor:

Goran Radman, predsjednik

Tvrtko Jakovina, zamjenik predsjednika

Članovi: Viktor Gotovac, Vinka Tomić Tripalo i Velimir Visković

Nadzorni odbor:

Vladimir Pezo, predsjednik

Petar Novoselec, zamjenik predsjednika

Branka Tripalo, član

Znanstveni savjet:

Neven Budak, predsjednik

Željko Potočnjak i

Ivan Markešić, potpredsjednici

Članovi: Vojmir Franičević, Vlasta Ilišin, Zvonko Maković, Zdravko Petak, Vlado Puljiz i Slaven Ravlić

AKTIVNOSTI

I. SAVJETOVANJA-znanstveni skupovi

1. O STRATEGIJI RAZVOJA ZNANOSTI I VISOKOG OBRAZOVANJA -- ŠTO ČINITI U HRVATSKOJ?

Skup je održan 26. 02. 2013. u 15.00 sati u Centru Miko Tripalo.

Organizator skupa: Centar Miko Tripalo.

Voditelj skupa: Goran Radman.

Moderatori skupa: Neven Budak, Ivo Družić, Gvozden Flego i Josip Kregar.

Uvod za raspravu dali su:

Neven Budak, voditelj Nacionalnog vijeća za izradu strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije, predsjednik Znanstvenog savjeta Centra Miko Tripalo,

Ivo Družić, profesor, Ekonomski Fakultet Sveučilišta u Zagrebu,

Gvozden Flego, zamjenik predsjednice Skupštine Centra Miko Tripalo, zastupnik u Saboru RH i **Josip Kregar**, Centar Miko Tripalo, zastupnik u Saboru RH.

U raspravi su sudjelovali rektori, dekani i profesori hrvatskih sveučilišta.

Temelj za raspravu bio je tekst koji su napisali I. Družić, G. Flego i J. Kregar: *Znanost i visoko obrazovanje- što činiti u Hrvatskoj?*

Raspravu je otvorio i moderirao gospodin Goran Radman, predsjednik Upravnog odbora Centra Miko Tripalo. Uslijedila su uvodna izlaganja, počevši s profesorom Nevenom Budakom, članom Centra Miko Tripalo i voditeljem Nacionalnog vijeća za izradu hrvatske strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije. Potom su izlagali profesori Gvozden Flego, Ivo Družić i Josip Kregar, trojica suautora teksta: *Prijedlog za razmišljanje o razvoju znanosti i visokog obrazovanja u Hrvatskoj*. Svi su upozorili na probleme s kojima se suočava akademska zajednica i pozvali na izradu dugoročne strategije razvoja znanosti i visokog obrazovanja.

Raspravi su se pridružili i ostali članovi Centra Miko Tripalo, kao i ugledni znanstveni djelatnici i predstavnici institucija visokog obrazovanja u Hrvatskoj.

Rektorica Sveučilišta u Osijeku Gordana Kralik upozorila je na centralizirani sustav visokog obrazovanja. Profesor Zvonko Maković upozorio je na deficite u ljudskim resursima na novim studijskim programima sveučilišta izvan Zagreba.

Raspravi su pridonijeli i predstavnici javne vlasti – Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, kao i predstavnici Sabora Republike Hrvatske i pojedinih odbora zaduženih za obrazovanje. Ružica Beljo Lučić naglasila je također potrebu reforme, ali i važnost izmjena zakona kojima Ministarstvo želi popraviti zatečeno stanje u što kraćem roku. Predsjednik Saborskog odbora za znanost i visoko obrazovanje Valter Boljunčić istaknuo je potrebu reforme, ali se zauzeo i za specijaliziranu policentričnost sustava. Saborska zastupnica Marija Lugarić upozorila je na važnost srednjeg i osnovnog obrazovanja, kao preduvjete kvalitetnog visokog obrazovanja.

Sudionici su se usuglasili u stavu kako su znanost i visoko obrazovanje jedini temelji napretka u svakom smislu, kako društvenog tako i ekonomskog, stoga su zaključili da bi ulaganje u obrazovanje trebalo biti neizostavan dio svake reforme. U raspravi je sudjelovao i Predsjednik Republike Ivo Josipović, koji je ukazao na važnost visokog obrazovanja za društvo u cjelini.

2. RASPRAVA O STRATEGIJI OBRAZOVANJA, ZNANOSTI I TEHNOLOGIJE

Rasprava je održana 12. studenog 2013. g. u prostorijama Centra Miko Tripalo te je okupila relevantne stručnjake iz područja obrazovanja i znanosti.

Organizator skupa: Centar Miko Tripalo.

Voditelj skupa: Tvrtko Jakovina.

Moderatori skupa: Neven Budak, Gvozden Flego i Josip Kregar.

U raspravi su sudjelovali i stručnjaci koji su imali glavnu ulogu u izradi *Strategije*.

Cilj rasprave bio je prikupljanje što većeg broja različitih mišljenja, primjedbi i prijedloga javnosti, kako bi se neki od njih implementirali u konačni tekst *Strategije*.

Raspravi su prethodila izlaganja:

Neven Budak, voditelj Nacionalnog vijeća za izradu hrvatske strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije te

Gvozden Flego i **Josip Kregar**, suautori *Prijedloga za razmišljanje o razvoju znanosti i visokog obrazovanja u Hrvatskoj*.

N. Budak izlaganje je započeo iznošenjem glavnih ciljeva *Strategije*. Prvi cilj odnosi se na kvalitetno obrazovanje dostupno svima, pod jednakim uvjetima, dok se drugi cilj fokusira na znanost koja mora biti relevantna za razvoj Hrvatske. Kao jednu od većih reformi prof. Budak je spomenuo produljenje trajanja osnovne škole na 9 godina, čime će se naše osnovno obrazovanje uskladiti s dominantnim sustavima u Europi. Što se tiče visokog obrazovanja, prof. Budak je naveo nužnu reviziju Bolonjskoga procesa i uspostavu „piramide zaposlenih“ na sveučilištima, tako da napredovanje bude moguće samo ukoliko se neko mjesto isprazni. Bilo je riječi i o obrazovanju odraslih: „Potrebno je uspostaviti sustav obrazovanja odraslih, jer Hrvatska loše stoji po tom pitanju“, rekao je prof. Budak. S tim u vezi *Strategija* uvodi i jednu novinu, a to je priznavanje neformalno i formalno stečenog znanja. Nadalje, prof. Budak se dotaknuo i razvoja znanosti te je ustvrdio kako je nužno povećati ulaganja u znanost i potaknuti razvoj istraživačke infrastrukture. Svoje izlaganje završio je pojašnjenjem načina na koji će se provesti *Strategija*. Provedbu će vršiti stručno tijelo u Vladi, ali se najprije mora postići politički i unutarnji konsenzus kako bi se *Strategija* mogla provesti u cjelini.

G. Flego je podržao potrebu izrade strategije ali i upozorio na neke nedostatke *Strategije*. Istaknuo je da postoji višak odredbi, kao npr. obveza da se čelnici visokih učilišta dodatno obrazuju u upravnim vještinama. Kazao je i

da je ostalo nejasno pitanje integriranosti sveučilišta i, u svezi s tim, potreba za jasnom definicijom autonomije sveučilišta. Prof. Flego istaknuo je i problem koji se odnosi na sve razine obrazovanja, a to je nužnost jačanja uporabe informacijsko-komunikacijskih tehnologija. Kao jedna od mana *Strategije* spomenuto je i to što nije proveden projekt „Clean Start“-a u resoru, koji bi pokazao stvarno stanje u obrazovnim i znanstvenim institucijama. Nadalje, profesor je rekao kako *Strategija* ne odgovara na pitanje da li je obavezno obrazovanje samo primarno ili se proteže do stjecanja prve kvalifikacije. Prof. Flego identificirao je i tri problema *Strategije* koji su, po njegovu mišljenju, neizbježni. Prvi je nemogućnost Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta da u potpunosti provede *Strategiju*. Drugi je financiranje *Strategije*, s obzirom na krizno financijsko stanje središnje države. Iz ova dva proizlazi i treći, politički problem, jer će svi moći javno prigovarati da je vlast donijela obvezujući dokument koji nije ozbiljila. Prof. Flego je na kraju ustvrdio kako *Strategija* može biti srednjoročno, ali ne dugoročno karaktera i predložio da se svakako napiše sažetak s nekoliko jasno iskazanih strateških prioriteta kao i realan kalendar njihove provedbe.

Budak je nakon tog izlaganja pružio odgovore na neka od problematičnih pitanja koja je iznio prof. Flego. Naglasio je da situacija s uporabom informacijsko-komunikacijskih tehnologija nije na tako niskoj razini te kako *Strategija* predviđa daljnje jačanje tog aspekta. Nadalje, pitanje integracije sveučilišta namjerava se riješiti putem programskih ugovora koji bi na rektore i senate prenijeli više autonomije, ali i više odgovornosti. Prof. Budak je ustvrdio kako pohađanje osnovne škole ostaje obavezno pošto bi projekt obavezne srednje škole bio preskup. Problem financiranja *Strategije* bio bi riješen preko EU fondova, povećanjem proračuna za obrazovanje i istraživanje te uštedama stvorenim redukcijom ustanova i programa u visokom obrazovanju.

J. Kregar (ranije je poslao sažetak svog izlaganja) u svome kratkom obraćanju skupu izrazio je potporu donošenju *Strategije*, ali i naglasio da je za njezino provođenje potrebna snažna podrška akademske zajednice. Istaknuo je kako je od 2000. godine doneseno pet vrlo sličnih *Strategija*, od kojih niti jedna nije realizirana. Osvrnuo se i na visoko obrazovanje rekavši kako ono više nije perspektivno te su tu titulu preuzele uslužne djelatnosti. Izražava bojazan za razvoj znanosti jer se stvara slika da, u Hrvatskoj, znanost nikome ne treba. Navodi i problem birokracije koja nije prilagođena razvoju znanosti, s čime se složio i prof. Budak.

Ignac Lovrek, koji je također sudjelovao u izradi *Strategije*, započeo je raspravu naglasivši kako je važno definirati ciljeve *Strategije* za sljedeće dvije godine, jer će oni biti ključni za njezino uspješno provođenje.

Vlado Puljiz je pak istaknuo važnost predškolskog obrazovanja koje u *Strategiji* mora biti dobro koncipirano, budući da je rano ulaganje u djecu ključno za razvoj društva.

Ivica Smojver, profesor na Fakultetu strojarstva i brodogradnje, rekao je da *Strategija* mora definirati područja znanosti koja će biti pokretači industrijalizacije.

Asim Kurjak govorio je o odnosu privatnog i javnog obrazovanja i stavovima *Strategije* u tom pogledu.

Viktor Gotovac govorio je o aberaciji u obrazovanju i nužnosti da *Strategija* to ima u vidu.

Neven Budak je zaključio raspravu tvrdnjom kako će nova *Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije* stalno biti podložna daljnjim raspravama, ali i promjenama.

Na raspravi su iznesene glavne odrednice i prioriteti *Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije*, ali i određeni nedostaci. Sudionici su dobili uvid u trenutačno stanje sustava obrazovanja i znanosti te su se upoznali s načinom na koji će *Strategija* poboljšati to stanje. Tijekom rasprave sudionicima je omogućeno da upoznaju jedni druge sa svojim mišljenjima, primjedbama i prijedlozima o predloženom tekstu *Strategije*. Također, sudionici su pozvani da razmjenjuju svoja razmišljanja o *Strategiji* sa širom javnošću, kako bi što više prijedloga što većeg broja ljudi bilo ugrađeno u konačni tekst *Strategije*.

3. DESET GODINA RADA CENTRA ZA DEMOKRACIJU I PRAVO MIKO TRIPALO

Druženje članova i prijatelja Centra u povodu:

10. godina rada Centra Miko Tripalo i

Uručenja Nagrade Miko Tripalo Peteru Kuzmiču

Aula Sveučilišta, Pravni fakultet, Trg maršala Tita 14, Zagreb, **07. 06. 2013.**

Moderator događanja: Goran Radman, predsjednik Upravnog odbora.

Voditelji Centra prigodno su se obratili uzvanicima:

Josip Kregar, predsjednik UO-A od 2003. do 2012. godine,

Stjepan Mesić, predsjednik Udruge i

Gvozden Flego, zamjenik predsjednice Skupštine Centra Miko Tripalo.

Uručenje Nagrade Peteru Kuzmiču

Goran Radman govorio je o Nagradi Miko Tripalo.

Velimir Visković, predsjednik Povjerenstva za Nagradu, pročitao je Odluku Skupštine o Nagradi za 2012. godinu prof. Peteru Kuzmiču.

Goran Radman, predao je Nagradu.

Peter Kuzmič, obratio se uzvanicima.

Uzvanicima je uručena knjiga *Deset godina Centra za demokraciju i pravo Miko Tripalo: 2003.-2013.*, koja sadrži sažetak desetgodišnjeg rada Centra.

Od 19:00 do 22:00 uzvanici su se družili uz ponudu restorana Velebit.

II. TRIBINE

III. NAKLADNIŠTVO

Objavljena je knjiga *DESET GODINA CENTRA ZA DEMOKRACIJU I PRAVO MIKO TRIPALO: 2003.-2013.*

Nakladnik: Centar Miko Tripalo.

Urednici: Viktor Gotovac i Vlado Puljiz.

IV. PROMOCIJE KNJIGA

Dario Čepo: *Političke institucije Europske unije*

Nakladnik:

Plejada.

Knjiga je objavljena 2013.

Promocija je održana 12. 09. 2013. godine u Auli Sveučilišta.

Predstavljanje knjige vodio je Goran Radman, predsjednik Upravnog odbora Centra Miko Tripalo.

Knjigu su predstavili Vesna Pusić, Ilija Ranić i Slaven Ravlić.

V. NAGRADA MIKO TRIPALO

Godišnja Nagrada Miko Tripalo dodjeljuje se za znanstveno ili publicističko djelo ili za djelovanje koje pridonosi promicanju vladavine prava i demokracije te europskih vrijednosti u hrvatskome društvu.

Nagrada za 2012. godinu dodijeljena je PETERU KUZMIČU ZA USTRAJNO ZAGOVARANJE DEMOKRATSKIH VREDNOTA I INTERRELIGIJSKOG DIJALOGA.

Skupština Centra za demokraciju i pravo Miko Tripalo jednoglasno je odlučila da Nagradu Miko Tripalo za 2012. dodijeli dr. Peteru Kuzmiču.

Kuzmič je nagradu zavrijedio svojim ustrajnim zagovaranjem demokratskih vrednota, interreligijskog dijaloga te znanstvenom, teološkom, publicističkom i humanitarnom djelatnošću koja je prepoznata ne samo u Hrvatskoj, već i izvan granica naše države.

Kao svećenik Pentekostne crkve, Kuzmič je već 1972. osnovao u Zagrebu Biblijsko-teološki institut. Time se bila otvorila mogućnost školovanja mladih naraštaja protestantskih pastora s područja jugoistočne Europe; 1982. Institut se preseljava u Osijek i prerasta u Evandeoski teološki fakultet, kojemu je Kuzmič bio utemeljitelj te dugogodišnji profesor i rektor. Kuzmičev teološki, filozofski, filološki i društveno-analički rad prezentiran je u šest knjiga i u velikom broju radova tiskanih u periodici i zbornicima. Predavao je i još uvijek predaje na brojnim sveučilištima izvan Hrvatske, u SAD-u i u Europi.

Kao zanimljiv pisac, živo zainteresiran za različite aspekte društvene problematike, Kuzmič se već osamdesetih godina javljao kao kolumnist u zagrebačkom *Danasu*, a aktualne novinske komentare nastavio je pisati i kasnije. Uvijek spreman na kritičko promišljanje, raspoložen za dijalog, pa i kultiviranu polemiku, nije izbjegavao izazove javnog izražavanja svojih stavova ni u televizijskom mediju. Svoj društveni angažman ostvarivao je i članstvom u Hrvatskome helsinškom odboru, uvijek se zalažući za prava društveno obespravljenih, marginaliziranih i poniženih.

Svestrano obrazovan, dobar znalac povijesti naroda jugoistočne Europe, ali s izvrsnim uvidom u aktualne političke prilike, stekao je reputaciju vrsnog stručnjaka i u međunarodnim krugovima; osobito je utjecajan u

akademske i političke krugovima u SAD-u, pa je kao znalac i ekspert sudjelovao i u pripremi Daytonskog mirovnog sporazuma.

Velike su Kuzmičeve zasluge na području biblijskog prevodilaštva, hermeneutike i teologije; za Evanđeosku pentekostnu zajednicu, pa i kršćane općenito u hrvatskome društvu, važna je u prvom redu njegova posvećenost naviještanju Isusova Evanđelja, njegov rad na širenju spoznajnih horizonata otvaranjem škola i visokih učilišta, ali Nagradu Miko Tripalo Peter Kuzmič zavređuje prije svega ustrajnom borbom za prava obespravljenih, nemoćnih i malih te svojim dugogodišnjim radom na proširivanju područja ljudskih sloboda. Kao istaknut borac za ljudska prava, Kuzmič se odlikuje posebnim pristupom i stilom uvjeravanja lišenim velike ostrašćenosti, zagovorom blagosti i razboritosti, inzistiranjem na razumijevanju sugovornika i neutraliziranju konfliktnosti. Iznimno je pritom važna njegova uloga u poticanju ekumenizma, dijaloga između različitih vjeroispovijesti, ali i vjerskog dijaloga s agnosticima i ateistima. Svojim ukupnim djelovanjem, Peter Kuzmič se zasigurno istaknuo kao jedan od najvećih moralnih i intelektualnih autoriteta suvremene Hrvatske te držimo da ova nagrada ide u prave ruke!

VI. WEB STRANICA: www.tripalo.hr

Prema odluci Upravnog odbora formirana je Redakcija web stranice u sastavu: Josip Kregar, Slaven Ravlić i Goran Sunajko. Izvođač i dizajner web stranice je *Mrak usluge*, vlasnik Marko Rakar. Usluga dizajna i tehničkog rješenja web stranice obavljena je prema specifikaciji u Ugovoru od 20. svibnja 2010. Stranice Centra Miko Tripalo dostupne su javnosti od 24. veljače 2011.

VII. MEĐUNARODNA SURADNJA

1. PERSPEKTIVE CIVILNOG DRUŠTVA: RAZLIČITI POGLEDI

Međunarodni skup *Perspektive civilnog društva: različiti pogledi* održan je **25. i 26. siječnja 2013.** godine u Termama Tuhelj.

Organizatori:

Centar Miko Tripalo i

Otvoreno društvo za Hrvatsku.

Moderatori:

Tin Gazivoda, Otvoreno društvo za Hrvatsku i

Goran Sunajko, Centar Miko Tripalo.

Administrativno-logistička potpora:

Marko Kovačić, Centar Miko Tripalo.

Cilj konferencije je predstaviti različite poglede na perspektive civilnog društva u Hrvatskoj. Tijekom dva dana raspravljalo se o promjenama u razumijevanju civilnog društva na međunarodnoj razini, ulozi (hrvatskog) civilnog društva u Europskoj uniji, institucionalnim dimenzijama okvira za razvoj civilnog društva, autonomiji i održivosti civilnog društva, potencijalima decentralizacije, strukturama moći u civilnom društvu i odnosima etabliranih organizacija civilnog društva te novih građanskih inicijativa/društvenih pokreta.

Program skupa:

Petak, 25. siječnja 2013.

Pozdrav organizatora:

Tin Gazivoda, savjetnik Mreže fondacija Otvoreno društvo (OSF) za Hrvatsku, moderator,

Jonas Rolett, regionalni direktor za Južnu, Centralnu i Istočnu Europu OSF-a, voditelj radne grupe za civilno društvo i

Goran Radman, Centar Miko Tripalo, predsjednik Upravnog odbora.

Uvodni govor:

Thomas Carothers, potpredsjednik za studije Carnegie Endowment for Democracy i predsjedavajući pododбора *Think Thank* programa OSF-a.

Tema: *Changing International Ideas About Civil Society and its Support.*

Nenad Zakošek, dekan Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu.

Tema: *Intervencija iz lokalne perspektive.*

Panel - Europska unija i civilno društvo

Moderator:

Goran Sunajko, Centar Miko Tripalo,
Marina Škrabalo, GONG i članica Europskog ekonomskog i socijalnog odbora,
Gregory Czarnecki, voditelj programa OSF-a,
Rada Borić, Centar za ženske studije i
Toni Vidan, Zelena akcija i član Europskog ekonomskog i socijalnog odbora.

Radionice:

1. Odnos etabliranih OCD-a i novih građanskih inicijativa/društvenih pokreta.

Moderatorica: Sara Lalić.

2. Autonomija civilnog društva: protiv države i tržišta

Moderator: Gordana Bosanac.

3. Potencijali decentralizacije civilnog društva

Moderatorica: Katarina Pavić.

4. Strukture moći u civilnom društvu: generacijsko, hijerarhijsko ili neko treće pitanje

Moderatori: Renata Čuk i Marko Kovačić.

Subota, 26. siječnja.

Panel- Institucionalni model(i) razvoja civilnog društva u hrvatskoj

Moderator: Tin Gazivoda, Slađana Novota, Savjet za razvoj civilnog društva, predsjednica

Cvjetana Plavša Matić, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, ravnateljica i

Igor Vidačak, Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske, ravnatelj.

Radionice:

5. Održivost civilnog društva: mogućnosti i izazovi

Moderatorica: Sanja Benčuč.

6. Međunarodna suradnja /globalno civilno društvo: relevantnost hrvatskih iskustava

Moderator: Vedran Horvat.

Završna rasprava: Tin Gazivoda i Marko Kovačić, organizatori.

2. KULTURNA RAZNOLIKOST, CIVILNO DRUŠTVO I MEĐUNARODNA KULTURNA SURADNJA U JUGOISTOČNOJ EUROPI

Međunarodna konferencija održana je 3. i 4. lipnja 2013. godine u Muzeju Mimara.

Organizatori konferencije:

Culturelink/Institut za razvoj i međunarodne odnose (IRMO) i

Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo.

Konferencija je organizirana u suradnji s Regionalnim uredom UNESCO-a za znanost i kulturu u Europi.

Pozdravni govor organizatora:

Sanja Tišma, ravnateljica IRMO-a i

Goran Radman, predsjednik Upravnog odbora Centra Miko Tripalo.

Moderatori:

Biserka Cvjetičanin, IRMO i Centar Miko Tripalo i

Vjeran Katunarić, Filozofski fakultet u Zadru i Centar Miko Tripalo.

Tema konferencije:

U središtu međunarodne konferencije *Kulturna raznolikost, civilno društvo i međunarodna kulturna suradnja u Jugoistočnoj Europi* je rasprava o kulturnoj raznolikosti kao glavnom izazovu u 21. stoljeću. Kulturna raznolikost je zajedničko nasljeđe čovječanstva koje treba zaštititi, poštivati i promicati, ali i resurs kojim valja upravljati u interesu izgradnje trajnog mira i održivih oblika razvoja. Cilj je konferencije razmotriti i analizirati kulturnu raznolikost kao glavni izazov u 21. stoljeću. Integriranje kulturne raznolikosti u široki krug javnih politika, ne samo kulturnih, daje novi poticaj međunarodnoj zajednici u ostvarivanju fundamentalnih ciljeva – izgradnji mira i razvoju, sprečavanju sukoba, demokraciji i ljudskim pravima.

Izvešće o konferenciji

Međunarodnu konferenciju o kulturnoj raznolikosti, civilnom društvu i međunarodnoj kulturnoj suradnji u Jugoistočnoj Europi organizirali su **IRMO/Culturelink** i **Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo**, u suradnji s **Hrvatskim povjerenstvom za UNESCO** i **UNESCO-vim regionalnim uredom za znanost i kulturu u Europi (Venecija)**, 3. i 4. lipnja 2013. godine u Zagrebu. Konferencija je okupila predstavnike nacionalnih kontaktnih točaka UNESCO-ve Konvencije o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izraza iz Jugoistočne Europe, te

istraživače, profesionalce, umjetnike, članove mreže Culturelink i druge sudionike iz Jugoistočne Europe i šire. Sudjelovalo je 55 sudionika iz 16 zemalja.

Nakon usvajanja UNESCO-ve Konvencije o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izraza 2005. godine i prvoga kruga periodičnih izvješća koja je primio i analizirao UNESCO, pitanje efektivne implementacije Konvencije sve je važnije. Cilj Konvencije je snažnije povezivanje kulture i razvoja, jačanje kulturne interakcije i dijaloga i uspostavljanje inovativnih pristupa međunarodnoj suradnji i solidarnosti. Konvencija potiče otvaranje prema drugim kulturama, te prepoznaje i zalaže se za specifičnu prirodu kulturnih aktivnosti, dobara i usluga kao nositelja identiteta, vrijednosti i značenja. Konvencija također potiče razvijene zemlje-potpisnice da ponude povlašteni tretman umjetnicima i kulturnim radnicima iz zemalja u razvoju, kako bi pridonijeli razvoju njihovih kulturnih industrija. Ona naglašava ulogu i legitimnost javnih/kulturnih politika u promicanju kulturne raznolikosti i definira njihov odnos prema drugim međunarodnim instrumentima.

Rasprave tijekom konferencije bile su usredotočene na niz ključnih pitanja vezanih uz implementaciju Konvencije, te na analizu dobrih praksi i očekivanja međunarodne zajednice. Posebna pozornost posvećena je analizi informacija koje su dostavljene UNESCO-u putem periodičnih izvješća s fokusom na implementaciji Konvencije u Jugoistočnoj Europi. Konferencija se odvijala u četiri tematska okrugla stola, usredotočena na različite razine intervencije: analizu politika i planiranje, razmjenu informacija, operativna partnerstva i civilno društvo.

Sudionike konferencije pozdravili su dr. sc. Sanja Tišma, ravnateljica Instituta za razvoj i međunarodne odnose, Goran Radman, predsjednik Upravnog odbora Centra za demokraciju i pravo Miko Tripalo, Anthony Krause, voditelj Odjela za kulturu UNESCO-va Regionalnog ureda za kulturu i znanost u Europi, Venecija, te Tamara Perišić, pomoćnica ministricke kulture Republike Hrvatske.

François de Bernard, GERM, Francuska i Joost Smiers, Sveučilište u Utrechtu, Nizozemska, predstavili su sudionicima ključne koncepte vezane uz kulturnu raznolikost i sadašnje stanje u raspravama. U svojim analitičkim, mjestimice provokativnim uvodnim govorima podsjetili su na povijest rasprava o kulturnoj raznolikosti, od vremena rasprava o novom svjetskom informacijskom poretku, preko Desetljeća kulture i razvoja, do pregovora o Deklaraciji o kulturnoj raznolikosti usvojenoj 2001. i Konvenciji o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izraza usvojenoj 2005., s pozivanjem na odnos ovih instrumenata prema drugim međunarodnim ugovorima, uključujući i trgovinske sporazume. Oba govornika inzistirala su na važnosti kontinuirane mobilizacije vlada i civilnog sektora, te su formilirali niz preporuka u cilju što učinkovitije Konvencije.

Prvi okrugli stol **Nova vizija: integriranje kulturne raznolikosti u politike održivog razvoja, pravne okvire, strategije i akcijske planove** moderirala je Nada Švob-Đokić iz Instituta za razvoj i međunarodne odnose. Danielle Cliche, načelnica UNESCO-va Odjela za raznolikost kulturnih izraza i tajnica Konvencije o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izraza 2005., dala je iscrpan pregled glavnih aspekata Konvencije i najvažnijih koraka koje je UNESCO poduzeo u osiguranju njezine učinkovite implementacije. Serhan Ada iz Sveučilišta Bilgi u Istanbulu, Turska, objasnio je teškoće integriranja kulturne raznolikosti u tursku kulturnu politiku. Naglasio je činjenicu da Turska još nije ratificirala Konvenciju 2005. i istaknuo ideološki sukob između konzervativnih i liberalnih struja u zemlji koji je postao očit u protestima na Trgu Taksim koji još traju. Dona Kolar Panov iz Međunarodnog balkanskog sveučilišta u Makedoniji iznijela je svoju analizu makedonske kulturne politike usredotočivši se većinom na specifičnu povezanost između Konvencije i oblikovanja medijskih i komunikacijskih politika. Arlinda Kondi Toci iz Ministarstva turizma, kulture, mladih i sporta Albanije i nacionalne kontaktne točke za Konvenciju 2005. predstavila je kulturnu politiku Albanije isticanjem zakonskih mjera Ministarstva i mehanizama uspostavljenih za promicanje i očuvanje materijalnog i nematerijalnog nasljeđa. Dragoljub Janković iz Ministarstva kulture Crne Gore i nacionalne kontaktne točke za Konvenciju 2005. opisao je strukturu kulturne politike Crne Gore. Posvetio je osobitu pozornost mjerama koje je vlada poduzela izgradnjom kulturnih centara i financiranjem mirovina za samostalno zaposlene umjetnike.

Drugi okrugli stol, **Promicanje kulturnih politika: razmjena, analiza, diseminacija informacija i podizanje svijesti**, moderirala je Jaka Primorac iz IRMO-a. Fokus ovog okruglog stola bio je na izvještavanju o mehanizmima iz Članka 19 (razmjena informacija i iskustva vezanih uz prikupljanje podataka i statistiku, kao i najbolje prakse), te Članka 9 Konvencije 2005. („Potpisnice će davati odgovarajuće informacije u svojim izvješćima UNESCO-u svake četiri godine o mjerama koje su poduzete u cilju zaštite i promicanja raznolikosti kulturnih izraza unutar vlastitog teritorija i na međunarodnoj razini.“). Christine M. Merkel iz Njemačkog nacionalnog povjerenstva za UNESCO opisala je sadašnja međunarodna nastojanja implementacije Konvencije, te je podijelila svoje široko iskustvo u praćenju i provedbi Konvencije. Paško Bilić i Nina Obuljen Koržinek iz IRMO-a dali su komparativnu analizu fokusiranu na zemlje Jugoistočne Europe, koje su uspoređene s odabranim europskim zemljama (uključujući Kanadu). Svrha ove komparativne analize bila je pridonijeti razmišljanjima o

budućim mehanizmima komparativnih analiza nacionalnih izvješća, kako bi se mogle procijeniti prednosti i slabosti implementacije glavnih ciljeva Konvencije. Yuriy Vulkovsky iz Fondacije za urbane projekte i istraživanja (FUPR: Foundation for Urban Projects and Research) iz Bugarske objasnio je pad kulturne raznolikosti u svojoj zemlji zbog ekonomskih pritisaka i centralizacije kulturne proizvodnje i potrošnje u glavnom gradu, te ograničenog broja lokalnih centara, što ostavlja periferiju svih takvih centara potpuno izoliranom. Violeta Simjanovska iz PAC Multimedia-e iz Makedonije prikazala je sumorno stanje statusa kulturne raznolikosti u vlastitoj zemlji čiju kulturnu politiku ugrožavaju nacionalističke manipulacije, najbolji primjer kojih je projekt Skopje 2014.; on uključuje izgradnju brojnih spomenika i muzeja koji uzdižu herojsku prošlost, a ignoriraju multikulturnu sadašnjost.

Sljedeći dan konferencija je otvorena trećim okruglim stolom **Jačanje raznolikosti kulturnih izraza: kako njegovati kreativnost?**, koji je moderirala Daniela Angelina Jelinčić iz IRMO-a. Sudionici tog okruglog stola pozvani su na upoznavanje sa sadašnjim stanjem, osobito uzevši u obzir međunarodnu suradnju kako je definirana u Člancima 12-18 Konvencije 2005., kao i s relevantnim podacima prikupljenim u nacionalnim izvješćima, te na predstavljanje inovativnih primjera implementacije Konvencije na nacionalnoj i regionalnoj razini. Posebna pozornost posvećena je izvješćima predstavnika nevladinih udruga iz Jugoistočne Europe koje su primile sredstva iz Međunarodnog fonda za kulturnu raznolikost (IFCD: International Fund for Cultural Diversity) u razdoblju 2011.-2013. godine. Oni su predstavili glavna postignuća i izazove na koje su naišli u implementaciji svojih projekata i aktivnosti u području kulturne politike i kulturnih industrija. Okrugli stol otvorila je Asu Aksoy iz Sveučilišta Bilgi u Istanbulu, Turska, koja je govorila o ulozi kulturnih industrija u većoj vidljivosti i prihvaćanju grupnoga kulturnog identiteta, što je povezala s doprinosom UNESCO-ve Konvencije razmatranju ove problematike. Istaknula je važnost demokratizacijskih napora koji promiču raznolikost, prezentirajući niz konkretnih primjera s fokusom na kulturnu politiku Turske i, osobito, Istantula. Zaneta Trajkoska iz School of Journalism iz Skoplja, Makedonija, i Simona Goldstein iz nevladine udruge Knjižni blok iz Zagreba, Hrvatska, predstavile su glavne ciljeve i rezultate projekata koji su primili sredstva od IFCD-a. Zaneta Trajkoska govorila je o specifičnim izazovima u razvoju medijskih politika u Makedoniji, dok je Simona Goldstein predstavila rezultate studije o politici knjige u Hrvatskoj, s nizom preporuka za reforme politike/zakona. Hristina Mikić iz Grupe za kreativnu ekonomiju (Creative Economy Group) iz Beograda, Srbija, predstavila je rezultate istraživanja o potencijalu kreativne ekonomije u Jugoistočnoj Europi, s fokusom na Srbiju.

Četvrti okrugli stol **Promicanje mobilnosti i uključivanje civilnog društva** moderirala je Biserka Cvjetičanin iz IRMO-a, uz sudjelovanje Charlesa Valleranda, Međunarodna federacija koalicija za kulturnu raznolikost (International Federation of Coalitions for Cultural Diversity) iz Kanade, Diega Gradisa iz nevladine organizacije Tradicije za sutra (Traditions for Tomorrow) i Švicarske koalicije za kulturnu raznolikost, Ferdinanda Richarda, Fundacija Roberto Cimetta iz Francuske, Zorana Galića iz VIZART-a iz Bosne i Hercegovine, te Siniše Šešuma iz Ureda UNESCO-a u Sarajevu, Bosna i Hercegovina. Cilj ove rasprave bilo je preispitivanje novih mogućnosti interkulturnog dijaloga, partnerstva i umrežavanja koji se stvaraju različitim dinamičnim oblicima transnacionalne i transkulturne mobilnosti. Charles Vallerand i Diego Gradis opisali su različite aspekte rada Međunarodne federacije koalicija za kulturnu raznolikost i Švicarske koalicije za kulturnu raznolikost, te su predstavili brojne primjere aktivnosti tih i drugih mreža u promicanju glavnih ciljeva Konvencije. Ferdinand Richard govorio je o nekoliko projekata usmjerenih na poticanje mobilnosti, važne za potpisnice Konvencije koja ih obvezuje da odobre povlašteni tretman za umjetnike, te za kulturna dobra i usluge iz zemalja u razvoju. Na kraju su Siniša Šešum i Zoran Galić predstavili primjere uključivanja civilnog društva u regiji, osobito primjere Bosne i Hercegovine. U raspravi koja je slijedila nakon okruglog stola sudionici su raspravljali o mogućnostima jačanja suradnje između zemalja Jugoistočne Europe. U tom kontekstu postavljeno je pitanje postoji li interes civilnog društva za stvaranje koalicija za kulturnu raznolikost u zemljama Jugoistočne Europe, te su istaknuti različiti oblici sudjelovanja civilnog društva, uključujući neformalno umrežavanje i konzultacije.

Na kraju konferencije Anthony Krause, predstavnik UNESCO-a, te Aleksandra Uzelac i Nina Obuljen Koržinek iz IRMO-a dali su završne riječi i zahvalili svim govornicima i sudionicima.

Konferencija je iznijela različite poglede na ciljeve, prioritete i glavne izazove kulturnih politika u Jugoistočnoj Europi i šire. Razmjenom iskustava i živim diskusijama sudionici su dobili uvid u razvoj, intenzitet i glavne prepreke kulturnoj suradnji u Jugoistočnoj Europi. Predstavljanje projekata koje financira UNESCO i drugih studija slučaja omogućilo je sudionicima razmjenu mišljenja o utjecaju UNESCO-ve Konvencije na razvoj specifičnih kulturnih politika u regiji. Sudionici konferencije također su preispitali praćenje provedbe Konvencije, kao i evaluaciju i mjerenje njezina utjecaja putem nacionalnih izvješća. Neki sudionici izrazili su interes za jačanje

suradnje formalnim i neformalnim umrežavanjem i osnivanjem suradničkih platformi, uključujući i mogućnost osnivanja nacionalnih koalicija za kulturnu raznolikost. Daljnjim istraživanjem i sudjelovanjem u umrežavanju, Culturelink/IRMO poziva sudionike da nastave razmjenjivati razmišljanja i iskustva o kulturnim politikama u Jugoistočnoj Europi unutar okvira širih UNESCO-vih konzultacijskih procesa i inicijativa. Sudionici konferencije posjetili su Muzej Mimara i Muzej prekinutih veza, gdje je bila organizirana dobrodošlica. Konferencija je pobudila interes hrvatskih medija, uključujući novinare i Hrvatsku radioteleviziju.

VIII. ARHIV I KNJIŽNICA

Status Arhiva Miko Tripalo:

1. UVJERENJEM o upisu u Evidenciju stvaratelja arhivskog gradiva Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo, Zagreb, Ilica 5 (Oktogon/II) OIB: 39816322504, upisuje se u Evidenciju stvaratelja arhivskoga gradiva HDA pod oznakom C-52.
2. RJEŠENJEM o kategorizaciji stvaratelja arhivskog gradiva Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo, Zagreb, Ilica 5 (Oktogon/II), OIB 39816322504, upisan u Evidenciju stvaratelja arhivskoga gradiva HDA pod oznakom C-52.- razvrstava se u prvu kategoriju stvaratelja arhivskog gradiva.
3. RJEŠENJEM o upisu u Upisnik vlasnika i imatelja privatnog arhivskog gradiva u RH Centar Miko Tripalo Zagreb, Ilica 5 (Oktogon/II), OIB 39816322504, upisuje se s danom 19. 07. 2012. godine pod rednim brojem 92 u Upisnik vlasnika i imatelja privatnog arhivskog gradiva u RH kao vlasnik/stvaratelj/imatelj privatnog arhivskog gradiva.

Podaci o radu na fondu Osobni arhivski fond Miko Tripalo

Na sjednici Upravnog odbora Centra za demokraciju i pravo Miko Tripalo 4. listopada 2006. godine imenovan je Savjet Arhiva, izabrani su izvršitelji te određen proračun za realizaciju predviđenog programa uređivanja arhivske građe vezane uz rad i djelovanje Mike Tripala.

Savjet Arhiva:

Prof. dr. sc. Neven Budak, prof. dr. sc. Tvrtko Jakovina, Josip Šentija i Aleksandar Tripalo.

Izvršitelji:

Marina Škalić, arhivska savjetnica, Ankica Ranić, viša knjižničarka, Vesna Radaković-Vinchierutti, viša leksikografkinja.

Do kraja 2011. godine realizatorice programa Arhiva Marina Štambuk-Škalić, arhivska savjetnica u Hrvatskome državnom arhivu, i Anka Ranić, viša knjižničarka, ostvarile su sve aktivnosti planirane u okviru programa sređivanja Arhiva.

Prije sređivanja arhivski fond je iznosio otprilike 10 dužnih metara dokumentacije složene u fascikle i mape. U zatečenom gradivu nalazilo se nekoliko dokumentacijskih cjelina od kojih je jedan dio već grupirao i popisao sâm Miko Tripalo: prvenstveno dio tekstova, govora i novinskih članaka iz razdoblja 1967-1972. Preostali, veći dio dokumentacije, nije bio sređen, što je jednim dijelom uzrokovano korištenjem dokumenata iz fonda za pripremu knjige Spomenica, kao i nekih drugih tekstova. Također je dio dokumenata naknadno umnožen pa su i te kopije opteretile poredak izvornoga gradiva.

Na početku sređivanja sveukupno gradivo je pregledano radi osnovne identifikacije, a zatim je napravljen plan sređivanja. Prema planu sređivanja dokumenti su grupirani u sadržajne cjeline, inventarne serije i podserije.

Na kraju je svaka cjelina dobila arhivsku signaturu, na temelju koje se niže opis arhivskih jedinica u inventarnom popisu. Arhivska signatura je upisana na omotu/košuljici svakog predmeta. Izrađen je sumarni inventar fonda koji služi kao obavijesno pomagalo za buduće korisnike toga gradiva.

Ukupna količina fonda nakon sređivanja iznosi 91 arhivsku kutiju. Kutije su smještene u dva ormara u prostoriji koja je određena za Arhiv Centra.

Glavne sadržajne cjeline su sljedeće:

1. OSOBNI DOKUMENTI

- 1.1. OSOBNI SPISI I BIOGRAFSKI PODACI
- 1.2. ISKAZNICE
- 1.3. KORESPONDENCIJA
- 1.4. DOKUMENTI O ŠKOLOVANJU
- 1.5. DOKUMENTACIJA O PRIPREMI DOKTORATA
- 1.6. TEČAJEVI STRANIH JEZIKA
- 1.7. ODLIKOVANJA

2. POLITIČKA DJELATNOST DO 1971. GODINE

- 2.1. DJELATNOST U OMLADINSKIM ORGANIZACIJAMA
 - 2.2. DJELATNOST U SAVEZU KOMUNISTA
 - 2.3. OSTALE POLITIČKE I DRUGE DUŽNOSTI
 3. POLITIČKA DJELATNOST NAKON 1990. GODINE
 - 3.1. ANGAŽMAN U POLITIČKIM STRANKAMA I UDRUGAMA
 - 3.2. ZASTUPNIK U ZASTUPNIČKOM DOMU SABORA RH
 4. TEKSTOVI - GOVORI - INTERVJUI MIKE TRIPALA
 - 4.1. BIBLIOGRAFIJA RADOVA
 - 4.2. TEKSTOVI I GOVORI
 - 4.3. KOLUMNA 'POLITIKA NA DLANU'
 - 4.4. PREDAVANJA, OKRUGLI STOLOVI, PROMOCIJE
 - 4.5. KNJIGE
 - 4.6. RAZGOVORI S NOVINARIMA
 - 4.7. J. ŠENTIJA, RAZGOVORI S TRIPALOM
 5. RUKOPISNE BILJEŠKE I MARGINALIJE
 - 5.1. BILJEŠKE IZ TEKSTOVA I KNJIGA DRUGIH AUTORA
 - 5.2. ZNANSTVENI, STRUČNI, NOVINSKI I DRUGI ČLANCI DRUGIH AUTORA
 6. FOTOGRAFIJE
 - 6.1. FOTOGRAFIJE
 - 6.2. ALBUMI
 7. HEMEROTEKA
 - 7.1. HRVATSKA 1971. GODINE
 - 7.2. POLITIČKE KRIZE I SLUČAJEVI U JUGOSLAVIJI
 - 7.3. USTAVI JUGOSLAVIJE I HRVATSKE TE NEKE POLEMIKE O NACIONALNOM PITANJU
 - 7.4. OPĆA POVIJEST
 - 7.5. KOMUNISTIČKA PARTIJA / SAVEZ KOMUNISTA
 - 7.6. HRVATSKA NAKON 1990. GODINE
 - 7.7. PRIVREDA I EKONOMIJA
 8. O TRIPALU NAKON 1995.
 - 8.1. O MIKI TRIPALU NAKON 1995. GODINE
 - 8.2. OSNIVANJE UDRUGE I USTANOVLJENJE NAGRADE
 - 8.3. SPOMENICA MIKI TRIPALU
 - 8.4. ČLANCI O TRIPALU
 - 8.5. GROBNICA NA MIROGOJU
 9. NEKONVENCIONALNO GRADIVO – AUDIOZAPISI
- Arhiv je otvoren za javnost od 20. 03. 2014.

Zagreb, 20. 02. 2014.

Goran Radman,
predsjednik Upravnog odbora